

Joso ŽIVKOVIĆ

Knjižnica samostana sv. Marije na Glavotoku, otok Krk (s dodatkom: Inventar Arhiva samostana sv. Marije na Glavotoku)

Fra Joso ŽIVKOVIĆ
Samostan sv. Franje Asiškoga
Trg krčkih glagoljaša 2
HR – 51 500 Krk
josoziv@gmail.com

UDK 027.6:271(497.5 Glavotok)(210.7 Krk)
930.253:271(497.5 Glavotok)(210.7 Krk)
Pregledni rad
DOI: <https://doi.org/10.58173/kz.77.7>

Knjižnica samostana sv. Marije na Glavotoku, kako piše o. Nikola Gregov, ima 3913 naslova knjiga u 5020 svezaka inventarizirano u dva sveska Inventara i još u privremenom Inventaru 334 naslova s 466 svezaka te periodiku sa 141 naslovom u 924 sveska (uključeno s godinom 1980.). Dakle, knjižnica ima 4388 naslova sa 6410 svezaka. Knjižnica kao vlasnik posjeduje dvije inkunabule koje su pohranjene u Provincijalnom arhivu u Zagrebu: Glagoljski misal iz 1483. i Spovid općena, Senj, 1496. U knjižnici je pretisak (reprint izdanje) jedne i druge inkunabule.

Ključne riječi: knjižnica i arhiv samostana svete Marije na Glavotoku (otok Krk), inventari i katalozi, inkunabule: Prvotisak i Spovid općena, glagoljska baština: misali i brevijari, pisani glagoljski dokumenti, o. Nikola Gregov, knjižničar Provincije.

Uvod

U pripremi za održavanje simpozija u povodu pet i pol stoljeća samostana svete Marije na Glavotoku, otok Krk, ponudio sam se domaćinu fra Anti Gariću, gvardijanu samostana, za pomoć bile koje vrste, pa čak i kao predavač, ako je potrebno. Fra Anto je to ozbiljno prihvatio i potaknuo me da razmišljam o temi i području izlaganja. Dugogodišnji sam odgojitelj u našoj zajednici (bio sam desetak godina

Sl. 1. Samostan sv. Marije na Glavotoku

odgojitelj u malom sjemeništu i sada sam učitelj novaka) i logično je bilo da potražim teme iz odgojno-obrazovnog života u ovom samostanu. Ponudio sam nekoliko tema: općenito o odgoju i obrazovanju kandidata za redovnički i svećenički poziv u ovom samostanu, o novicijatu ili o posinovljenju... U pripremi za simpozij formiran je organizacijski odbor koji je u raspodjeli područja i tema predložio da se posebna pozornost posveti knjižnici i arhivu. Dano mi je da se pozabavim knjižnicom ovoga samostana i da priprelim predavanje na simpoziju. Niti ovo područje nije daleko od moga zanimanja, jer se brigom i uređenjem knjižnica i arhiva u našoj Provinciji bavim već tri desetljeća: nakon obnove samostana sv. Franje Ksaverskog u Zagrebu 1989. – 1991. godine pristupio sam organiziranju novog prostora za knjižnicu, uredio namještaj knjižnici, poslagaao knjižničnu građu i gotovo završio obradu knjižne građe (abecedni autorski katalog, abecedni katalog po naslovu djela i stručni katalog na listićima). Izradio sam elaborat – razmišljanja i prijedlozi za uređenje naših knjižnica koji je objavljen u našem *Vjesniku franjevac trećoredaca (VFT)* pod naslovom „Naše samostanske knjižnice / Razmišljanje i prijedlog elaborata za uređenje“ (u *VFT* 37/2000, 1-2, 51-60 i u *VFT* 37/2000, 3, 92-98). Premještajem u samostan svetoga Franje u Krk 2005. počeo sam uređenje knjižnice i arhiva u ovom samostanu i negdje 2009. zaokružio uređenje člankom „Knjižnica samostanskih trećoredaca – Krk (Knjižnica samostana svetoga Franje u Krku)“ (objavljenom u *VFT* 46/2009, 1-2, 72-86). Zadnjih godina radio sam u knjižnici samostana svetog Mihovila u Zadru, u knjižnici i provincijskom arhivu na Ksaveru u Zagrebu te u knjižnici i arhivu samostana svete Marije na Glavotoku. Svi projekti oko uređenja knjižnica i arhiva ostvaruju se u suradnji s područnim Restauratorskim i konzervatorskim zavodima u Rijeci, Zadru i Zagrebu, s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom i Hrvatskim državnim arhivom u Zagrebu. Na zadnjem Provincijskom kapitolu 2017. godine imenovan sam provincijskim knjižničarom i arhivarom. U pripremi predavanja poslužio sam se radovima o. Nikole Gregova, Inventarima u Katalozima u knjižnici i Arhivu samostana, kao i samom knjižničnom građom.

Samostanske knjižnice i obnove samostana

Sl. 2. Portal samostanske crkve sv. Marije na Glavotoku

„Povijest knjižnica prati povijest knjige jer je zajedno s potrebom za pisanjem i zapisivanjem nastajala i želja da se napisano sačuva na odgovarajućemu mjestu. Umnožavanjem i prikupljanjem zapisa uočavala se potreba za prikladnim smještajem pohranjene građe, ali i za pomagalicama kojima bi se brzo pronalazio određeni primjerak. Tako su nastajale knjižnice, mjesta u kojima se pohranjivala i organizirano smještala veća ili manja količina zapisa radi njihova čuvanja i korištenja. Riječ knjižnica izravno proizlazi iz riječi knjiga. Biblioteka, istoznačnica za knjižnicu, nastala je od dvije grčke riječi: *biblion* - knjiga i *theke* - pohrana, spremište. Osnovno im je značenje isto spremište knjiga, ali suvremeno određenje pojma knjižnica obuhvaća ustanovu koja prikuplja, sređuje, čuva i daje na korištenje knjižničnu građu te pruža raznolike knjižnične usluge svojim korisnicima. I jednoj i drugoj riječi, međutim, svojstvena je i višeznačnost. Tako knjižnica/biblioteka označuje:

- zgradu ili prostorije u kojima su smještene knjige i u kojima se korisnicima nude raznolike knjižnične usluge;
- zbirku knjiga i druge građe (npr. privatna knjižnica/biblioteka, javna knjižnica/biblioteka) koja ne mora biti uređena prema načelima knjižničarske struke;
- nakladničku cjelinu (zbirku)“.¹

Možemo sa sigurnošću ustvrditi da su naše knjižnice nastajale u samim počecima osnivanja samostana. Redovnici su ljudi knjige: iz knjige mole i slave liturgiju, obrazuje se i odgajaju čitajući iz knjige, prepisuju i pišu knjige, skupljaju, čuvaju i ostavljaju knjigu idućim naraštajima. Knjiga i knjižnica, mjesto pohrane i čuvanja, prolaze sve mijene dobrih i loših vremena samostana i njihovih redovnika.

Uvjeti za život i rad se mijenjaju, potrebe su veće, kultura življenja uvijek u rastu... pa su se tijekom stoljeća samostani obnavljali, dograđivali, a u reorganizaciji samostanskog prostora nerijetko su stradavali knjižnica i arhiv samostana. „U zadnja dva desetljeća, osobito

---

¹ TADIĆ 1993, 19-21.

u ovom zadnjem (1980. – 2000.), mnogi su samostani restaurirani u potpunosti, djelomično obnovljeni i dograđivani ili je sve to u tijeku zbog trošnosti, nefunkcionalnosti i za stvaranje boljih uvjeta života... I u ovom poslu koji su vodili povjerenici za ekonomiju, gradnju (nekada i kulturnu baštinu) pri izradi projekata nisu konzultirani stručnjaci iz knjižničarstva koji iz svoga područja najbolje mogu znati i savjetovati za svaki samostan o čemu treba voditi računa kada se izrađivao idejni i izvedbeni plan. I zato se dogodilo i događa da su nam uvjeti i u obnovljenim samostanima neadekvatni za samostanske knjižnice, što uvjetuje da je knjižna građa smještena od podruma do krova, što izaziva često njihovo seljenje i time i ono malo sređene knjižne građe bude poremećeno. A i seljenje nije planirano, nego ovisi o samostanskim poglavarima i njihovim vizijama o trenutnoj funkcionalnosti prostora i prioritetima prostorija, u čemu ispada da se samostanske knjižnice smještaju u ‘refusa’ prostore“.²

O. Nikola Gregov, opisujući stanje naših samostanskih knjižnica, piše: „Bile su nekada, barem nekako, uređene knjižnice više-manje u svim našim samostanima, ali je ljudski faktor pridonio da su sada nesređene. Tako je u Zagrebu (Ksaver), Krku, Ogulinu, Splitu, Portu, Martinšćici, dok su po novijim samostanima (Kloštar Podravski, Rijeka – Pehlin, Kotari, Belišće, Odra, Sv. Ivanu u Zadru) knjižnice tek počele stvarati, a neki ih odmah sređuju (kao u Sv. Ivanu, u Belišću). U starijim samostanima negdje je postojala kartoteka (u Krku, Zagrebu, Ogulinu), a negdje je postojao i inventar knjiga (Glavotok, Zadar, u obadva samostana iz 1800-ih godina. Sada su po Međunarodnoj dekadskoj klasifikaciji (MDK) sređene knjižnice u Zadru (Sv. Mihovil), na Glavotoku i Školjiću“.³

---

² ŽIVKOVIĆ 2000, 55.

³ GREGOV 1990a, 119.

Današnje stanje knjižnice i posljednje uređenje – smještaj knjižnične građe

Kao i svaka druga knjižnica, i ova samostanska je ponajviše stradavala u reorganizacijama prostora i obnovama samostana pa je nakon svake takve akcije ono što je bilo uređeno doživjelo i stanoviti nered. Osobito je to bilo pri zadnjoj gradnji novoga dijela samostana devedesetih godina dvadesetog stoljeća. Knjižnica je preseljena na drugi kat samostana u prostorije kod frankopanske kule: knjižna građa u prostoriju do kule, a periodika nasuprot te prostorije, u prostor koji se naslanja na zidove crkve. Prostorije su bile neuređene za smještaj knjižnične građe i vjerujem da je to bilo privremeno rješenje.

Konzervatorski zavod u Rijeci u dogovoru sa samostanskim poglavarom fra Antom Garićem odlučio je urediti prostoriju gdje su knjige, očistiti staru knjižnu građu te u novouređeni prostor smjestiti ovu građu i Arhiv samostana. Ostala knjižna građa ostala bi u frankopanskoj kuli koja je predviđena i za čitaonicu. Periodična izdanje su problem za sebe: zauzimaju ogromne prostore, naslovi su nabavljani po potrebi korisnika, redovnika dok je on živio u tom samostanu, tako da su rijetki naslovi kompletirani... Vjerujem da će se u organizaciji knjižničnog prostora, namještaja i smještaja knjižne građe posebno voditi o ovome računa:

„U suvremenom poslovanju knjižnična se građa smješta na police, većinom metalne ili drvene, ako je smještaj spremišni. Za slobodan pristup građi obično se koriste drvene police, posebno izrađene za knjižnice. Ormare i visoke drvene police upotrebljavaju još jedino knjižnice koje su naslijedile takvu opremu. Za posebne vrste građe (zemljopisne karte, grafike i slično) koriste se posebni ormari s ladicama ili bez njih. Rijetka i vrijedna građa čuva se u trezorima. Građa se razmješta prema signaturi, i to tako da veći primjerci zauzimaju mjesto na dnu polica, a manji se odlažu u gornje dijelove. Brojčani niz također teče od dna prema vrhu pa se s vrha jedne police nastavlja na dnu sljedeće. Da bi se olakšalo snalaženje u spremištu, dobro je izraditi tlocrt prostorije s ucrtanim policama i ispisanim signaturama i postaviti ga na vidljivo mjesto. Građa se okomito slaže na police. Iznimka su jedino novine (uvezane) koje se slažu vodoravno jedan svezak na drugi, hrptom

okrenute prema van. Budući da je knjižnični fond živ i neprestano raste, na policama treba predvidjeti dovoljno prostora za nadopune u stručnoj skupini. Stručni smještaj zahtijeva velik razmak između pregrada na policama, jer se uzastopno slažu publikacije različite visine hrpta. Na policama se stručne skupine odvajaju uočljivim pregradama na kojima je jasno ispisana stručna skupina koja slijedi iza svake pregrade“.⁴

Nastanak knjižnice i prikupljanje knjižnične građe

U knjižničnom poslovanju navode se četiri načina nabave knjižnične građe: kupnja, zamjena, dar i obvezni primjerak. Djelatnosti fratara unutar i izvan samostana bitno su obilježili način prikupljanja građe, osnovni opis fonda i sadržaj. Samostan je u jednom povijesnom razdoblju bio i odgojno-obrazovna ustanova: studij teologije za vlastite kandidate, kuća novicijata te malo sjemenište. Jasno je da je za funkcioniranje ovih odgojno obrazovnih djelatnosti trebalo pribaviti i odgovarajuću literaturu za profesore i odgojitelja kao i za školarce i odgajanike. Ostavštine pokojnih fratara bile su vlasništvo samostana, tako je i knjižnična građa koju su posjedovali ostajala samostanskoj knjižnici, a i samostan je nabavljao određenu literaturu, osobito duhovnog i teološkog karaktera.

„Sva građa koju knjižnica posjeduje i daje na korištenje naziva se knjižničnim fondom. Knjižnični je fond promjenljiv i s obzirom na veličinu i s obzirom na vrstu građe. S obzirom na količinu građe on se neprestano povećava, iako se u radu knjižnice povremeno može dogoditi i da se smanji. Pojavom novih medija knjižnični se fond obogaćuje novim vrstama građe. Zbog svoje promjenljivosti, knjižnični se fond izgradnjom stalno nadopunjuje. Budući da knjižnice prikupljaju raznovrsnu građu, knjižnični je fond raspoređen prema određenim cjelinama. Raznovrsnost građe uvjetuje unutarnju podjelu knjižničnoga fonda, pri čemu je važna i veličina knjižnice. Podjela se provodi prema vrsti građe i prema sadržajima koji su zastupljeni. Prema vrsti građe obično se stvaraju ove zbirke: zbirka rukopisa, zbirka starih tiskanih knjiga (s određenom

---

⁴ TADIĆ 1993, 410-411.

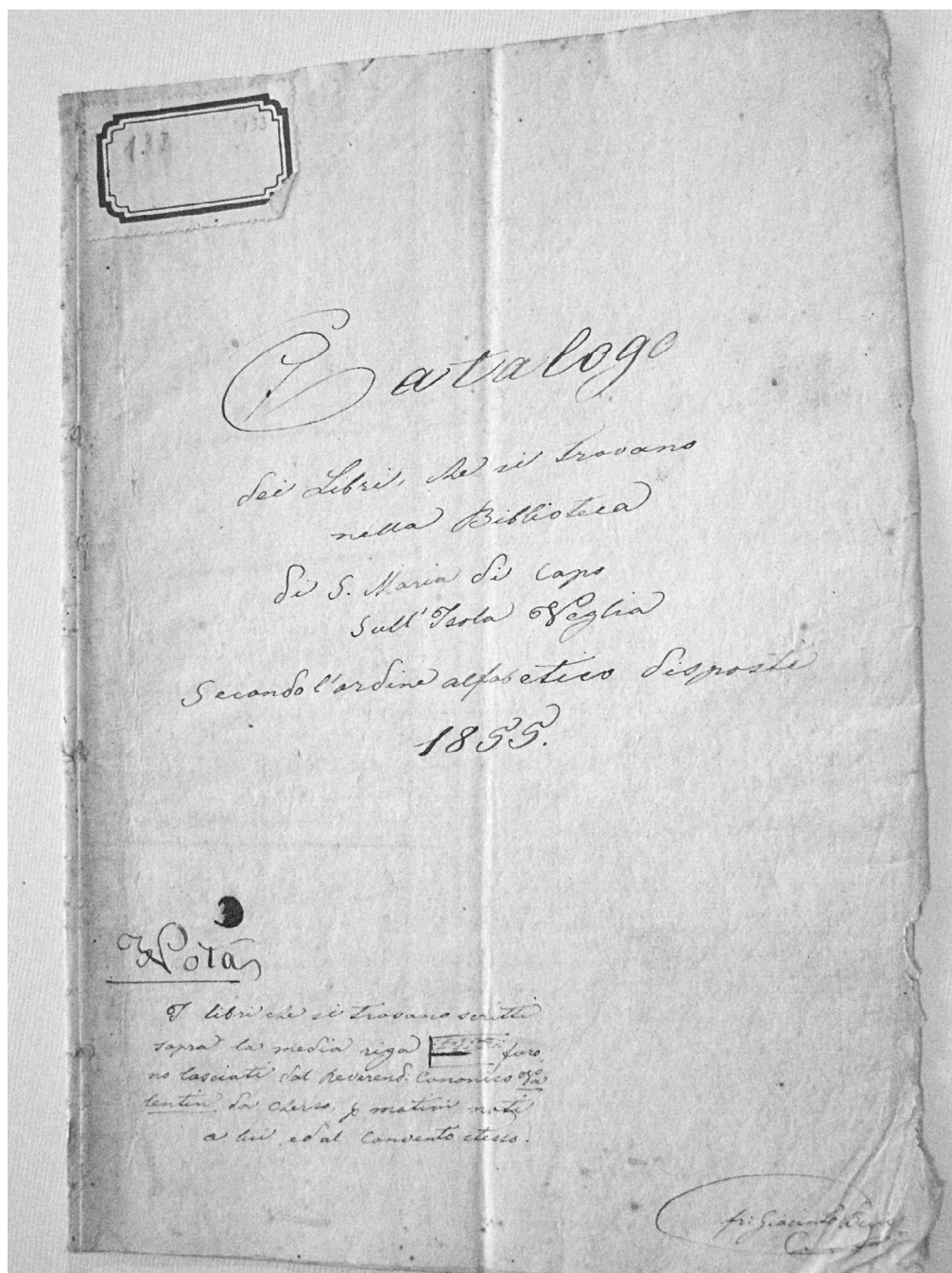
graničnom godinom), zbirka periodike, zbirka grafike, zbirka kartografskih publikacija, muzikalija, fotografija, gramofonskih ploča, mikrofilmova, sitnog tiska i druge. U knjižnicama s dugom tradicijom stari se fond odvaja od suvremenoga. Jednako se tako odvajaju i duplikati. Međutim, malo koja knjižnica nema zaseban, takozvani zatvoreni fond. Zatvoreni je fond dio knjižničkoga fonda koji nameće poseban postupak u korištenju i smještaju građe. Obično je odvojen od aktivnoga knjižničkoga fonda, dostupan je jedino određenim knjižničnim djelatnicima, a služiti se njime mogu samo oni korisnici koji za to dobiju posebno dopuštenje i kojima je građa iz toga fonda potrebna za znanstveni ili istraživački rad. Poseban, odijeljen dio knjižnične građe u mnogim je knjižnicama zbirka duplikata. Za razliku od aktivnoga knjižničkog fonda, koji se uz određene uvjete daje na korištenje korisnicima, taj dio fonda nije izravno namijenjen korištenju. Odgovarao bi mu i naziv rezervni fond, ali ga u našoj knjižničkoj praksi najčešće nazivaju zbirkom duplikata ili zbirkom dubleta⁵.

Inventari knjiga i katalogi

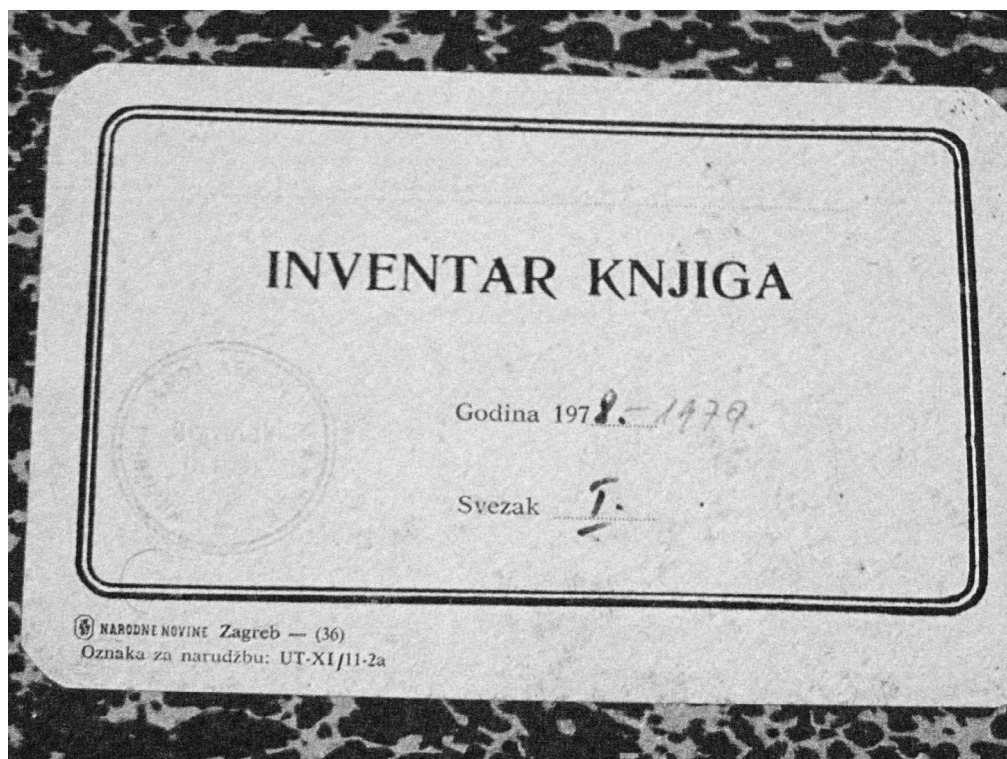
„Inventari u knjižnici tvaran su dokaz o tome da je određena građa stigla u knjižnicu i da je uključena u njezin fond. Zbog toga se inventarizacija građe smatra neodgodivim poslom u knjižnici. Inventari su obično knjige koje se vode posebno za svaku vrstu knjižnične građe. Neke knjižnice vode knjige inventara prema načinu nabave građe. Knjižnice, prema tome, vode inventar knjiga, inventar periodike, inventar neknjižne građe itd., a ako ih još razvrstavaju i prema načinu nabave, knjige inventara dijele se na one za kupljenu građu, darovanu građu, za građu nabavljenu zamjenom s drugim knjižnicama te na knjige inventara za građu pristiglu kao obvezni primjerak. Knjige inventara imaju određene odjeljke, od kojih je prvi predviđen za inventarni broj koji se upisuje prema tekućem nizu brojeva (numerus currens). Osim tekućega broja, u inventarnu se knjigu (prema odjeljcima) upisuje: datum, prezime i ime autora publikacije, naslov publikacije, mjesto

---

⁵ TADIĆ 1993, 35-36.

Sl. 3. Katalog 1.

Sl. 4. Katalog 5. sv. 1.

izdanja, nakladnik i godina, način nabave i naziv dobavljača, podatak o tome je li jedinica unikat ili dubleta, cijena, signatura, a predviđen je i prostor za napomenu. Svi se podaci upisuju u inventarnu knjigu tintom (kemijskom olovkom).

Svi segmenti obradbe knjižnične građe rezultiraju u određenoj knjižnici izradbom kataloga i drugih baza podataka“.⁶

„Katalog je riječ grčkoga podrijetla i znači popis ili nabrojanje. Knjižnični je katalog popis građe prikupljene na jednome mjestu, ustanovljen na osnovi određenih, unaprijed utvrđenih kriterija... Obično se govori da knjižnični katalogi, jer ih u knjižnicama uglavnom ima više od jednoga, prikazuju svu knjižničnu građu koju knjižnica posjeduje. Knjižnični se katalogi izrađuju da bi odgovorili na uobičajena pitanja

⁶ TADIĆ 1993, 114.

koja korisnici postavljaju knjižnici, te da bi knjižničari mogli ustanoviti koju sve građu ima knjižnica. Korisnici obično postavljaju ova pitanja:

- 1) Ima li knjižnica određenu publikaciju?
- 2) Koja izdanja određene publikacije ima knjižnica?
- 3) Koje publikacije određenog autora ima knjižnica?
- 4) Koje publikacije iz određenoga stručnog područja ima knjižnica?
- 5) Koje publikacije o određenom predmetu ima knjižnica?⁷

„Abecedni se katalog u svakoj knjižnici smatra najvažnijim i prijeko potrebnim općim javnim katalogom. Kataložne se jedinice u tom katalogu svrstavaju prema strogu abecednom redu pa mu otud i naziv, iako je abecedni red zastupljen i u drugim katalozima. Budući da se u njemu listići raspoređuju prema imenima i naslovu, taj se katalog naziva i imenski i naslovni katalog. Poznat je i kao autorski katalog, a upotrebljava se i naziv alfabetski. Najprimjereniji naziv – formalni katalog, unatoč prijedlogu na međunarodnom planu, nije zaživio u praksi“.⁸

„Korisnička pitanja o građi iz određenoga stručnog područja, kao i pitanja o određenom predmetu, svoj odgovor nalaze u stvarnim katalozima. Obje se vrste pitanja odnose na sadržaj publikacije pa se i odgovori pronalaze u katalozima koji svojim odrednicama daju sažet iskaz o sadržaju publikacije, točnije o vrsti, predmetu i obliku publikacije. Stvarni su katalogi stručni i predmetni katalog sa svojim podvrstama“.⁹

I knjižnica samostana sv. Marije na Glavotoku ima inventare i kataloge koji nam kazuju da se o knjižničnoj građi tijekom povijesti vodilo računa. O. Nikola Gregov opisuje inventare i kataloge iz kojih se može mnogo toga dokučiti.

„U arhivu samostana nalaze se četiri inventara knjiga glavotočke knjižnice i peti je u knjižnici s kataložnim listićima.

---

⁷ TADIĆ 1993, 306-308.

⁸ TADIĆ 1993, 312.

⁹ TADIĆ 1993, 324.

1. Prvi inventar knjiga, odnosno Catalogo, kako na njemu piše, potječe iz godine 1855., a izradio ga je o. Jacinto (Carevko) Buić. U ovom inventaru knjige su bile upisane po abecedi prema naslovima, ali unutar pojedinih slova knjige nisu bile popisane po abecedi. Odlučno je bilo samo početno slovo abecede. Naznačeni su autori pojedinih knjiga, ali iza naslova knjige; godina i mjesto izdanja kao i pozicija knjige nisu naznačeni. U tom inventaru nije naznačena nijedna knjiga koja bi počinjala sa slovom K, a slova: Č, Ć, DŽ, Đ, LJ, NJ, Š, W i Ž u inventaru uopće nisu niti predviđena. Inventar ima rubriku opaske u kojoj su unesene ovakve ili slične primjedbe: bez naslovne stranice, uvezana u kožu i slično. Primjedbe su na talijanskom jeziku. Na prednjoj omotnoj stranici inventara nalazi se bilješka na talijanskom jeziku u kojoj piše da je stanoviti broj knjiga ostavio samostanu kanonik Valentin iz Cresa, i to s razlogom koji su poznati samo njemu i samostanu. Na kraju inventara nalazi se popis knjiga koje su nađene u sobi o. Vincenca Buića nakon njegove smrti (27. 11. 1858.). U njegovoj sobi nađene su 23 knjige i od toga njih 11 na hrvatskom jeziku. U ovom inventaru upisano je 390 naslova s otprilike 900 svezaka. U inventaru nije upisana nikakva periodika. Upisan je glagoljski misal iz 1483. i 57 knjiga na hrvatskom jeziku, a sve su izdane prije 1800. god. Od tih 57 knjiga sada ih ima samo nekoliko.

2. Drugi inventar knjiga po svoj prilici potječe prije 1872. ili iz iste godine, jer je „najmlađa“ knjiga koja je u njemu upisana izdana 1872. U inventaru se nalaze i dvije izjave o. Stjepana Ivančića, jedna iz 1879., a druga iz 1908. godine. Inventar je čitljivo napisan, ima devet rubrika, a među njima o jeziku na kojem je koja knjiga napisana. Za knjige koje su napisane na hrvatskom jeziku piše da su napisane: *lingua illirica*, odnosno *ilirika*, *bosnense* i *cragnolina* za one koje su napisane na kajkavskom dijalektu ili na slovenskom jeziku. Knjige su popisane pa autorima. U ovaj inventar bio je upisan 621 naslov knjiga u 1035 svezaka. Knjige su bile smještene u šest ormara, oznake pisane rimskim brojevima od I do VI, s oznakom police na kojoj se nalazi unutar određenog ormara. U inventar nije upisan onaj glagoljski misal iz 1483. Niti u ovaj inventar nije upisana nikakva periodika. Još nije upisana ni jedna knjiga iz izdanja Matice hrvatske i

Društva sv. Jeronima. Od knjiga koje su izdane na hrvatskom jeziku upisana je 61.

3. Treći inventar knjiga potječe iz vremena gvardijanata o. Lovre Hržića (1931. – 1935.). Knjige su inventarizirali o. Lovro Hrzić (manji dio) i o. Ljudevit Gregov, tadašnji klerik (veći dio). Knjiga ovoga inventara sastavljena je od araka papira koji imaju tiskanu „glavu“ i rubrike. Glava nosi naslov "Knjižica mostira sv.". Arci su loše povezani, a na prednjoj omotnoj stranici olovkom je napisao o. Lovro Hrzić: „Katalog knjižnice Glavotok“. Iz ovog postojećeg rasporeda knjiga oni, tj. o. Lovro i o. Ljudevit, po svoj su prilici popisivali knjige prema struci, a zadržali onaj redni broj koji je knjiga već imala, a tako i njezinu poziciju. Po sistemu ovakve podjele struka bio je, kako se čini, sastavljen i katalog (kartoteka), jer istim je rukopisom bila ispisana signatura na knjigama kao i listići kataloga. Listići su inače bili različiti i po veličini i po vrsti papira. U ovom inventaru nisu označeni ni mjesto ni godina izdanja knjiga, dok su autori upisani. Periodika je inventarizirana zajedno s knjigama. U ovom inventaru upisano je mnogo više knjiga izdanih na hrvatskom jeziku nego što je bilo u onom prethodnom inventaru. Inventarizirane su mnoge knjige – osobito beletristika – iz izdanja Matice hrvatske kao i izdanja Društva sv. Jeronima (danas Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda). Tu prevladavaju Matičina i Svetojeronimska izdanja s kraja prošlog i početka ovog stoljeća. Prema ovom inventaru, po mojem brojanju knjižnica je imala 1481 naslov s 2394 sveska.

4. Četvrti inventar knjiga potječe iz godine 1948., a sastavio ga je o. Ignacije Radić. Za ovaj inventar o. Ignacije upotrijebio je jednake arke kakvi su bili upotrijebljeni za treći inventar. Na omotnoj stranici inventar nosi naslov: Popis knjiga, a na unutarnjoj stranici je kratak opis: „Knjižnica ima osam pregrada označenih slovima A, B, C, D, E, F, G i M. Svaka pregrada ima osam do devet stalaža, koje su označene rimskim brojevima. Svaka knjiga ima svoju signaturu, pečat knjižnice, slovo pregrade, rimski broj stalaže i arapski broj koji na stalaži počinje brojem 1. Iz knjižnice su izbačene manje korisne knjige, kao i razni duplikati i smještene su u drugu prostoriju. I on je knjige svrstao pa predmetu (po struci), a ima 26 naziva struka, od Scriptura sacra do Razno. Časopisi su kao posebna struka. Svaku je

knjigu, kako inače i sam piše, pečatirao i u taj pečat unio signaturu. Pečat ima ovaj sadržaj: Knjižnica samostanskih trećoredaca - Glavotok.

U ovaj inventar upisana su 773 naslova s 1523 sveska i još k tome 36 naslova časopisa, ali bez oznake koliko koji časopis ima svezaka (godišta). U ovom inventaru nalazi se manje naslova knjiga, a i svezaka, nego u inventaru Hržić-Gregov, jer je o. Ignacije izbacio „manje korisne knjige“ i duplikate.

5. I konačno, zadnji inventar knjiga I. i II. koji je ispisao o. Nikola Gregov od početka studenoga 1978. do listopada 1979., dok je tipkanje listića (kartoteke) za katalog završeno u ožujku 1980.

Pri obnovi samostana (1974. – 1977.) samostan je bio potpuno „prekrojen“, ostali su samo vanjski zidovi. Tom zгодom za knjižnicu je bio predviđen prostor na prvom katu u sjevernom dijelu samostana, koji gleda prema tzv. Zatvorenom vrtu. U toj prostoriji, koja je ostala ista kao i prije obnove, prije se nalazila radionica, a pred koju stotinu godina tu je o. Dragutin Parčić imao svoju malu tiskaru. Iz Splita su dobivene željezne konstrukcije, a drvene police iz zadarske knjižnice. Nakon montiranja željezne konstrukcije i uređenja polica u kolovozu 1976. prenesen je knjižnični fond u nove prostorije. U Zadru je majstor Ive Dunatov izradio ormarić s dvanaest kutija (ladica) za kartoteku.

Iako je knjižnica ranije bila sređena, ipak je trebalo početi sve ispočetka, jer sam za uređenje knjižnice primijenio Univerzalnu decimalnu klasifikaciju (UDK) po savjetu dr. Pavla Galića. Svaka je knjiga pečatirana i nosi svoju signaturu nalijepljenu na poleđini stražnje omotne stranice. Pečat ima ovaj sadržaj: Knjižnica samostana sv. Marije – Glavotok (Krk). Svaka knjiga ima svoj listić s osnovnim podacima knjige: autor, naslov djela, mjesto i godina izdanja, izdavač, broj stranica i veličina. Listići koji tvore katalog nalaze se u ormariću. Svaki listić ima na sebi dva broja: lijevi broj označuje struku, a desni označuje redni broj knjige. Struke su, po Univerzalnoj decimalnoj klasifikaciji (UDK), označene brojevima 0-9, pa prema tome knjižnica ima dva kataloga: po autorima i po struci.

Knjige koje se nalaze na popunjenim policama su inventarizirane u inventar knjiga s oznakom I, II, jer jedna knjiga nije bila dosta. Knjige

koje se nalaze na nepopunjenim policama unesene su u privremeni inventar knjiga (u jednu bilježnicu) s privremenom signaturom.

Knjižnica ima inventarizirano 3913 naslova s 5020 svezaka i još u privremenom inventaru 334 naslova s 466 svezaka. Kad se k tome još pribroji periodika, onda knjižnica ima 4388 naslova sa 6410 svezaka. Periodika ima 141 naslov s 924 sveska (uključeno s godinom 1980.). Nešto periodike sačuvano je iz devetnaestog stoljeća, a glavni dio je iz vremena poslije Drugoga svjetskog rada. Od starije periodike najvrjednije je šest godišta Zore dalmatinske (1844. - 1849.) i prvih dvadeset godišta La Civiltà cattolica (1850. - 1871.). Prema tome knjižnica ima 4247 naslova s 5486 svezaka¹⁰.

Osobitost glavotočke knjižnice

„U knjižnici nema inkunabula, ali glavotočki samostan kao vlasnik ipak posjeduje dvije inkunabule koje su pohranjene u Provincijalnom arhivu u Zagrebu (Sv. Ksaver). Jedna je od njih onaj glagoljski misal iz 1483., spomenut već u popisu knjiga iz 1855., a druga je Spovid općena (Senj, 1496.) (vidi: J. Badalić, Inkunabule u Narodnoj Republici Hrvatskoj, Zagreb 1952.). Glavotočka knjižnica ima pretisak (reprint) jedne i druge inkunabule. Mirko Bayer navodi u svojoj knjizi o starim i rijetkim jugoslavenskim knjigama, Zagreb 1952., da Glavotok ima dvije stare i rijetke knjige: Naučnik plebanušev (Senj 1507.) i Korizmenjak (Kvarežimal) „fra Rubert“ (Senj 1508.). I te knjige nalaze se u Provincijalnom arhivu na Sv. Ksaveru(?). Po sadržaju, što je i razumljivo kad se radi o samostanskoj knjižnici, prevladavaju knjige religioznog sadržaja (spisi duhovne izgradnje, propovijedi, dušobrižništvo, bogoslužje, Sveto pismo i sl.). Ima relativno dosta katekizama (11), i to izdanja iz 17. i 18. stoljeća. To su katekizmi „Ex decreto sacrosancti Concilii tridentinii“ na latinskom ili talijanskom jeziku, a jedan je na hrvatskom. Taj relativno veliki broj katekizama možda je u vezi s onim što piše u Analecta, vol. XIV, br. 130/1978., str. 171, da je o. Bonaventura iz Vicenze, generalni ministar Reda, god. 1549.

---

¹⁰ GREGOV 1990b, 121-124.

odobrio „Statuta generalia“ s obzirom na organizaciju studija u Redu. Između ostalog u tim statutima piše: „U prvom redu naređujem da svaki (redovnik) bude poučen u onome što spada na religiju; da ne bi neuk i nevješt, ili nepodučen u onom što je potrebno da bi ušao u našu zajednicu“.

Posebno spominjem tri skupine knjiga koje se nalaze u glavotočkoj knjižnici. To su knjige iz 16. stoljeća, glagolitica i „starije“ hrvatske knjige, odnosno knjige na latinskom jeziku izdane od hrvatskih pisaca. Svim knjigama iz te tri grupe napravljena je fotokopija naslovne stranice, ako postoji, ili koja druga stranica, ako nema naslovne.

Knjižnica ima 14 naslova knjiga koje potječu iz 16. stoljeća. Najstarija je iz 1510. To je „Gullielmi Papini dominicani, In septem psalmos poenitentiales expositio“. Među knjigama iz 16. st. nalazi se i jedna na hrvatskom jeziku. To je „Nauch charstianski“ Aleksandra Komulovića, izdan u Rimu 1582.

Među glagolitica spadaju misali (Levakovićev, Paštrićev, Karamanov i Parčićev) koji su zastupljeni u više primjeraka. Uz misale ima i više primjeraka Levakovićeve, Paštrićeve i Gocinićeve brevijara. U knjižnici ima i 85 naslova „starijih“ hrvatskih knjiga. Tu je ubrojeno i onih nekoliko knjiga koje su inače na latinskom jeziku, ali od hrvatskih pisaca. Gotovo sve su religioznog sadržaja, ali ima i takvih koje nisu, kao npr. Mikaljin „Dictionarium illiricum“, Grubišićeva „In originem et historiam alphabeti slavonici glagolitici vulgo hieronymiani“, Zoričićeva aritmetika „za korist trgovacza“ i dr. Zanimljivo je i to gdje su sve tiskane te knjige. Najviše ih je dakako tiskano u Veneciji, a do pada Venecije (1797.) niti jedna u tzv. mletačkoj Dalmaciji i Istri, jer Venecija nije dopuštala nikakvu tiskaru u tim područjima. Uz Veneciju, ili kako su naši stari govorili Mletci, Bneci i sl., bilo je knjiga tiskanih u Jakinu (Ancona), Loretu, Rimu, Bologni, Trnavi (Slovačka), Zagrebu, Budimu, Beču, Grazu, Udinama, Dubrovniku i Rijeci, a poslije pada Venecije u Zadru i Splitu.

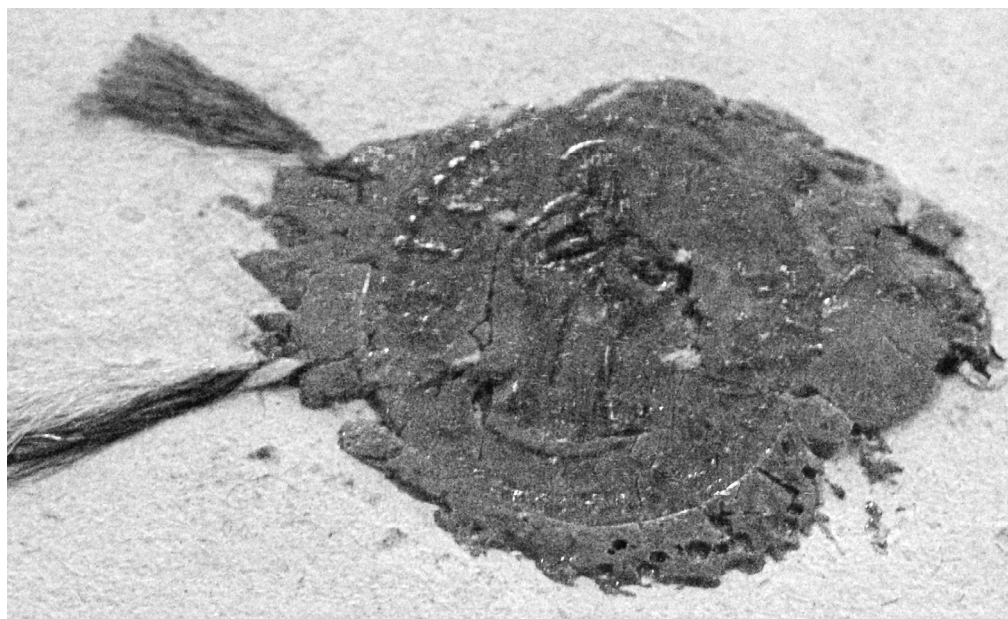
Prema broju naslova i prema broju svezaka, koliko je bilo ubilježeno u četiri starija inventara knjiga, nije jasno kako sada, u ovom zadnjem inventaru knjiga, postoji osjetljivo velika razlika u broju naslova i broju svezaka. Istina, ovih je poratnih godina dobavljeno dosta knjiga, ali

opet teško je objasniti taj skok od prijašnjeg do sadašnjeg broja. Za evidenciju o posuđenim i vraćenim knjigama postoji posebna knjiga.

Uvjeren sam da bi nam svima bilo drago da je u glavotočkoj, kao uostalom i u drugim knjižnicama naših starih samostana, sačuvano više knjiga iz prošlih vremena, pa čuvajmo barem ovo što imamo“.¹¹

Pečati u knjigama

„Također smatram zgodnim spomenuti i to, da su kroz ovih više od stotinjak godina otkako postoji inventar glavotočke knjižnice morala postojati četiri pečata knjižnice različitog sadržaja i oblika. Neke knjige koje potječu iz 1820. tih godina imaju na sebi pečat jajolikog oblika s ovim sadržajem: Knjižnica Sv. Marije na Glavotoku. Postoji pečat vrlo izduženog eliptičkog oblika izrezan od olova s glagoljskim slovima i natpisom: Knjižnica sv. Marie – Glavotok. Taj se pečat nađe udaren tek na po kojoj knjizi, a sam pečat vjerojatno potječe od o. Dragutina Parčića, koji je sam izrezivao glagoljska slova za svoju malu glavotočku tiskaru, pa je vjerojatno izradio i taj pečat.

Sl. 5. Pečat 1.

.....
¹¹ GREGOV 1990b, 124-126.

Sl. 6. Današnji pečat

Treći pečat, četverouglastog oblika, po svoj je prilici dobio o. Ignacije Radić, jer on je taj pečat udario na svaku knjigu i u donji dio toga pečata unio signaturu: Knjižnica samostanskih trećoredaca – Glavotok. I konačno četvrti okrugli pečat nabavljen pred koju godinu u jednoj zadarskoj radionici s ovim natpisom: Knjižnica samostana sv. Marije – Glavotok /Krk/“.¹²

O čemu treba voditi računa u budućnosti – čuvanje i zaštita knjižničnoga fonda

Kada prostori za smještaj knjižne i arhivske građe budu uređeni, po svim standardima, kako piše dr. Katica Tadić, o ovome treba voditi računa: „Čuvanje knjižnične građe jedan je od osnovnih zadataka knjižnice pa je briga o svakom primjerku iz vlastitog fonda (da se ne uništi ili ne otuđi) sastavni dio knjižničnoga poslovanja. Knjižnični je

.....
¹² GREGOV 1990b, 126.

fond osnovno sredstvo u svakoj knjižnici pa ga treba neprestano održavati. Nažalost, materijal od kojega je knjižnična građa napravljena dotrajava i podložan je različitim štetnim djelovanjima – fizikalnim (radijacijska energija poput svjetla, topline i drugih vrsta zračenja), kemijskim (atmosfera onečišćenja i onečišćenja sadržana u samom materijalu) i biološkim (bakterije, gljive, insekti, glodavci i čovjek). Stoga je posebno važno zaštititi knjižničnu građu. Važno je također knjižničnu građu smjestiti u prostore osigurane od poplava te pravilno postaviti i stalno nadzirati protupožarni sustav. Tri su osnovne skupine mjera za zaštitu knjižnične građe: administrativno-tehničke, preventivne i kurativne. Administrativno-tehničkim mjerama, usko povezanim s korištenjem građe, određuju se pravila ponašanja korisnika i knjižničnoga osoblja prema građi i sprječava se njezino nepotrebno oštećivanje.

Oslanjajući se na prvu skupinu mjera, preventivnim se mjerama unaprijed zaštićuje knjižnična građa. Pravilnom čuvanju knjižnične građe napose pridonosi način njezina smještaja, i u spremištima i u slobodnom pristupu. Među ostalima, to su:

- temperatura od 16 do 18 °C (u radnim prostorijama od 18 do 20 °C);
- relativna vlaga zraka od 50 do 60 %;
- stalno pročišćavanje zraka (mehaničko ili uređajima za pročišćavanje zraka);
- čiste i zračne prostorije koje, međutim, ne smiju biti izložene izravnom utjecaju sunčevih zraka.

Kurativnim se mjerama popravljaju oštećenja nastala zbog pogrešnog rukovanja i neprimjerenog odnosa knjižničnih djelatnika ili korisnika prema građi, ili pak oštećenja nastala štetnim djelovanjem izvana, kojima je izložen materijal knjižnične građe. Osnovno je pravilo u zaštiti knjižnične građe pravilno rukovanje tijekom smještaja i uzimanja građe s polica. Građu treba pažljivo izvlačiti i smještati na police tako da se razmaknu primjerci između kojih se publikacija smješta.

Gornji i donji redovi građe trebaju od poda ili stropa biti razmaknuti barem nekoliko desetaka centimetara. Nakon izvlačenja publikacije, niz treba poravnati, a na njegovu kraju postaviti držače za

knjige ili nekoliko vodoravno postavljenih publikacija. Tako se postupa i s nepopunjenim redom publikacija na polici. Da bi se knjižnični fond što bolje održavao, prostorije u kojima je građa smještena moraju biti dovoljno svijetle i prozirne, s najpovoljnijom vlažnosti zraka. Čistoća je jedan od prvih uvjeta očuvanja i zaštite građe pa se prostorije za pohranu knjižnične građe redovito liče i čiste. Dezinfekcijom, dezinsekcijom i deratizacijom knjižnični se fond štiti od štetna djelovanja (i uništavanja) različitih nametnika i glodavaca. Za zaštitu od požara u svim se spremištima postavljaju protupožarne sprave kojima se ispravnost stalno provjerava. Da bi se izbjegle moguće poplave, u spremišne se prostorije ne postavljaju vodovodne cijevi i cijevi za grijanje. Ako su ipak ugrađene, treba ih redovito provjeravati. Unatoč svim mjerama zaštite, pojedini (osobito stariji) primjerci publikacija „obolijevaju“. Za liječenje takvih vrsta oštećenja danas postoje izvrsna sredstva, a stariji se primjerci građe konzerviranjem zaštićuju za dulje vrijeme.

Određeni primjerci knjižnične građe, a katkad i cijele knjižnice, sastavni su dio kulturnoga naslijeđa određene zemlje. S tom se građom postupa kao sa spomeničkom baštinom, pa podliježe zakonskim odredbama o zaštiti spomenika kulture. U knjižničnu građu, koja u određenoj sredini, pa čak i na svjetskoj razini, može imati obilježje spomenika kulture, uvrštavaju se:

- rukopisi (izvornici);
- stare rukopisne knjige;
- stare i rijetke tiskane knjige... “.¹³

---

¹³ TADIĆ 1993, 410-412.

DODATAK:

INVENTAR ARHIVA SAMOSTANA SV. MARIJE NA GLAVOTOKU

Arhiv samostana sv. Marije na Glavotoku bio je smješten u niši na prvome katu na kraju hodnika uz unutarnji zid crkve. Samostan je 1974. godine temeljito obnovljen, kao i ovaj dio samostana za Arhiv: zatvorena su vrata na zidu crkve koja su vodila na propovjedaonicu u crkvi i u tom dijelu zida napravljena je duboka niša čiji zidovi su ožbukani i obojeni, te su u unutarnji prostor niše stavljene police, a otvor je zatvoren teškim dvostrukim metalnim vratima. U ovaj prostor stavljen je Arhiv samostana i još ponešto crkvenog posuđa, liturgijskih tablica... U istom zahvatu zatvorena su i vrata i uklonjene stepenice za izlaz u sakristiju. I tu je ostala manja niša. Ne znam gdje se prije nalazio Arhiv samostana, a niti koje je godine točno preseljen u ovaj prostor.

U novom prostoru arhivska građa bila je drukčije stavljena nego što je bio raspored u starom prostoru. O. Šime Vladović uređivao je Arhiv 1957. i 1958. godine te mape označavao rimskim brojevima od jedan do kraja arhivske građe. U novonastalom prostoru brojevi nisu slijedili jedan za drugim, nego su arhivske cjeline stavljane onako kako je prostor određivao. Nisam pronašao u Arhivu nikakav Inventar, niti privremeni popis arhivske građe, tako da su rijetki, kojima je bilo dopušteno koristiti arhivsku građu, donekle poznavali što se u samostanskom Arhivu nalazi.

Kada se prije nekoliko godina počelo s obnovom crkve, odlučeno je da se prostorija u kojoj se nalaze knjige obnovi po svim pravilima struke i da će se u njoj smjestiti i Arhiv samostana. Odlučio sam se, ponukan ovim projektom, u lipnju i srpnju 2018. godine pregledati arhivsku građu. Ponajprije sam svu građu izvadio iz arhivskog ormara, prozračio, očistio od prašine (koliko sam mogao), riješio se ostalih bioloških nametnika, skinuo metalne spojnice, osvježio novim mapama, košuljicama i papirom, napravio privremeni Inventar i sve posložio u sedam kutija (nisu arhivske, ali su zgodne za privremeni smještaj), te u dvije mape od tvrdoga papira u koje sam stavio zemljopisne karte iscrtane rukom Dragutina Parčića i Inventare – Kataloge knjižnice.

Kada bude uređen novi prostor s odgovarajućim namještajem za arhivsku građu samostana, bit će potrebno dobro očistiti arhivsku građu (suha konzervacija), po mogućnosti povijesno obraditi i napraviti kvalitetan i opsežan Inventar.

Nakon Prvoga svjetskog rata (godinu nisam istražio) preseljen je dio knjižnične i arhivske građe iz ovoga samostana (a i drugih starijih samostana) u centralnu provincijsku knjižnicu i arhiv na Ksaveru u Zagrebu. U dodatku donosim popis glagoljskih rukopisa, knjiga i listina pisanih rukom i tiskane knjižne građe.

Koliko sam mogao radeći ovaj posao, uočio sam bogatstvo arhivske građe koja vapi za temeljitom obradom i registracijom (pa kao i kulturno dobro Republike Hrvatske). Evo samo nekoliko zanimljivih naslova iz arhivske građe: glagoljski rukopisi, izvadci iz glagoljskih misala i brevijara, glagoljske kanonske tablice, serafinski tisak D. Parčića, jedna cijela mapa Berčićevih papira, zemljopisne karte D. Parčića, knjige i listine samostanske korespondencije, ostavštine fratara te jedna velika karta posjeda (imanja) glavotočkog samostana nacrtana na finoj tkanini (svili?)... U mapama najstarijih „Službenih dokumenata“ nalazi se i ponešto listina i dokumenata napisanih glagoljskim pismom i starohrvatskim jezikom, kao i u Berčićevim papirima. Bilo bi ih dobro izvaditi, registrirati, obnoviti i pridružiti ostaloj glagoljskoj baštini.

Do konačnog smještaja i obrade arhivske građe iz samostana sv. Marije na Glavotoku evo i privremenog Inventara:

KUTIJA br. 1 GLAGOLJSKA BAŠTINA – RUKOPISI

Vjekoslav Štefanić u knjizi „Glagoljski rukopisi otoka Krka, Zagreb 1960. u poglavlju „Glavotok – Arhiv samostana franjevacca III reda“, str. 131-147, obradio je i registrirao jedanaest rukopisa koji su se nalazili u Arhivu samostana sv. Marije na Glavotoku, str. 131-145, br. 1-11. Velik broj ovih dokumenata je restauriran u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu te također digitaliziran.

Knjiga primitaka i izdataka, 1842. – 1874.

Velika uredska knjiga od ff. 210 form. 33,2 x 25 cm, uvezana u karton. Ima dvostruku folijaciju: sa strane izdataka 140, a sa strane primitka 70 ff. Isprva je vođena glagoljicom, i to od 1842. do kraja mjeseca marta 1858. (f. 64 izdataka) odnosno do oktobra 1857. (na f. 29 prihoda); zatim latinski (1859.) pa hrvatski latinicom (1859.), a na f. 71^v. SADRŽAJ; Ovo je dakle knjiga izdataka i primitaka samostana trećoredaca na Glavotoku od g. 1842. do 1875. Naslov joj je na koricama na etiketi s jedne strane: *Diurnum Exitus*, a na drugoj: *Diurnum Introitus S. Mariae de Capite*; na strani izdataka na podstavnom listu glagoljicom je pisan naslov: *Kvateran Mostira S. Marie / od Glavotoka / Počemši miseca Otopra 1842. / Pod nastoianjem oca fra Romana Gerškovića*. v.v.: Štefanić br. 7.¹⁴

Prilog za 1.1 (stare korice *Knjige primitaka i izdataka*)

1.3 *Knjiga novicijata i zavjetovanja, 1791. – 1901.*

Knjiga od ff. 87 form. 29 x 20,5 cm, čvrsto uvezana u kožu (pergamenu). Knjiga je pisana s oba kraja; s prednje strane ispisano je 25 ff. (+25 ff. čistih), a sa stražnje 37 ff. No glagoljicom je ispisano s prednje strane samo do f. 5 (god. 1791—1816), do f. 12 pisano je talijanski (do g. 1884), a dalje hrvatski latinicom (do g. 1901). Glagoljsko pismo je, naravno, mladi kursiv.

SADRŽAJ. A) Na prednjoj strani je knjiga (registar) novicijata, tj. kandidata za redovnički stalež, god. 1791—1901. Sadržaj je izražen na koricama: *Libro degli Atti di Noviziato seguiti in questo V. Convento*. v.v.: Štefanić br. 3.¹⁵

---

¹⁴ ŠTEFANIĆ 1960, 139-141.

¹⁵ ŠTEFANIĆ 1960, 125-127.

Latinsko-staroslavenski rječnik (bilježnica) (nema registrirano kod Štefanića)

Knjiga zadušnica za umrlu braću, 1835. – 1953. (1967.).

Duguljasta knjiga uvezana u karton, form. 32,5 x 11 cm., ff. 150. Folijacija se, kao i upisivanje, vodila s obje strane. Isprva se upisivalo samo glagoljicom — do 1848., zatim se do g. 1855. miješa s latinicom, a dalje samo latinica (hrvatska).

SADRŽAJ; Registriranje održanih zadušnica za umrlu braću g. 1835. - 1953. (zapravo je knjiga aktualna). Jedna strana je namijenjena pokojnicima čitava reda, a druga pokojnicima redovnika domaće provincije. Za one je samostan dužan služiti jednu misu, a za domaće dužan je to svaki svećenik. S jedne strane je na koricama etiketa s legendom: *Liber defunctorum Provinciarurn Exter. III. Ord. [in] Conventu S. Mariae de Capite Insulae Vegliensis*. v.v.: Štefanić br. 4.¹⁶

Knjiga posinovljenja, 1717. – 1831., 1869. – 1914.

Knjiga oblačenja redovničkog odijela, 1868. – 1903. (s druge strane).

Knjiga form. 30,5 x 22 cm uvezana u pergamenu. Ima samo 13 ispisanih listova s prednje strane, a samo 3 lista sa stražnje strane. Glagoljicom je pisano samo prvih 7 ff., i to od g. 1717. - 1831., a drugo latinicom hrvatski i nešto talijanski.

SADRŽAJ prednje strane iskazan je na koricama talijanski i hrvatskoglagoljski:

Libro delle figliolanze del Convento di Santa Maria di Capo.

Libar od fiolance mostira s(ve)te Marie z Glavotoka. v.v.: Štefanić br. 2.¹⁷

Fragment Peregrinova blagdanara, poč. XVI st. List manjeg formata.

Jedan list papira form. 19,5 x 15 cm, koji je svakako istrgnut iz jednog kodeksa, jer ima u gornjem uglu (i to na verso strani) folijaciju

---

¹⁶ ŠTEFANIĆ 1960, 137-138.

¹⁷ ŠTEFANIĆ 1960, 134-135.

glagoljskim znakovima .k.b. (= 42). Tekst je pisan u jednom stupcu sa 26 redaka na svakoj strani. Rukopis spada u lijepu pisarsku tradiciju. Naslov poglavlja pisan je ustavnim glagoljskim slovima crvenom bojom, rubricirana su sva početna slova rečenica ili odlomaka, a tekst je pisan knjiškim kursivom ili brzopisom karakterističnim za kodekse s prijelaza iz XV u XVI st. Slovo i je nisko, z šiljato, poluglasa nema, nego sami zamjenici u obliku apostrofa otvorena na desno. Jezik teksta je arhaični čakavski. SADRŽAJ teksta je konac propovijedi na dan svete Dorotije i početak propovijedi na Prestol svetoga Petra. v.v.: Štefanić br. 9.¹⁸

Latinsko-slavenska leksička građa, početak devetnaestog stoljeća.

Snopić od ff. 18 form. 36 x 22,8 cm. U stvari to su dvolistovi plavkastog papira, koji nose numeraciju 4 - 12. Sav je papir ispisan s obje strane latinicom i glagoljicom. Sudeći prema rukopisu, kao i prema kvaliteti papira, spomenik potječe iz početnih godina XIX. stoljeća. Numeracija dokazuje da nedostaju tri dvolista.

SADRŽAJ. Rječnička građa, tj. oko 1930 latinskih riječi protumačenih crkvenoslavenskim jezikom ruske redakcije. Uračunavši i izgubljeni početak, ovaj je rukopis sadržavao kojih 2500 riječi. Latinske su riječi pisane latinicom, a slavenske glagoljicom. Imenice su dane u nominativu sing., a glagoli u prvom licu prezenta. No u slavenskom dijelu imenicama se često dodaju i nastavci nekih padeža; nerijetko se u slavenskom dijelu upućuje i na sinonime. O ortografiji općenito se može reći da se imitiraju izdanja liturgijskih knjiga XVIII. stoljeća: slovo šć (glagoljicom) s tri točke označuje šč, s točkom označuje izgovor *je*, a bez točke *ja*, meki poluglas pokušava se razlikovati od tvrdoga stavljanjem gravisa iznad njega. Riječi nisu poredane abecednim redom. v.v.: Štefanić br. 10.¹⁹

Fragment obrednika, sprovedne molitve, poč. XV. st. List pergamene.

List pergamene form. 28 x 19,8 cm (ali je naokolo rub osakaćen), zapisan glagoljskim ustavnim pismom u dva stupca, kojima je form. : 3.5 x

---

¹⁸ ŠTEFANIĆ 1960, 142-143.

¹⁹ ŠTEFANIĆ 1960, 143-144.

8,2 cm. U stupcu ima izvorno 40 redaka. Osnovni tekst (ustav) ispunja cijelu recto stranicu i na verso stranici prvi stupac te od drugoga samo 12 redaka. Preostali prostor zauzeo je zapis pisan minuskulom. Ustavnom pismu naslovi su rubricirani; inicijali su crveni, neveliki, B su latinska. Dolazi slovo Č (glagoljica) u glasovnoj vrijednosti; slovo *m* pravljeno je zaobljenim potezom koji zatvara desnu i donju stranu; slovo Č ima jednopotezne bokove. Time ovaj rukopis podsjeća na starije rukopise, ali visoko *a* te oštro *c*, *h* i *g* koja dolje probijaju liniju, vuku u XV. stoljeće. Osim toga poluglas ispunja visinu reda, a čest je zamjenik poluglasa u obliku dolje okrenutog luka nad slovom. Česta je i ligatura *ml*. Jezik je crkvenoslavenski prilično konzervativan, kako se vidi iz sadržaja.

SADRŽAJ fragmenta su molitve za preporuku duše i za sprovod mrtvaca, ali bez početka. To je dakle komad ili izvadak iz obrednika. v.v.: Štefanić br. 8.²⁰

List pronađen u jednoj knjizi iz sam. knjižnice i naknadno je restauriran.

Knjiga aniversaria, 1843. (?)

Knjiga od ff. 44 form. 38,5 x 25 cm, uvezana u karton. Sva je, osim posljednjih 5 listova, ispisana odjednom i od jedne ruke, koja piše za ovo doba neobično lijepim ustavnim glagoljskim pismom - poput liturgijske knjige XV. stoljeća. Jezik je noviji.

SADRŽAJ je izražen na etiketi na koricama: *Libar anveršariev mo'tira S. Marie na Glavotoku*. Tu su, naime, po danima i mjesecima za čitavu godinu popisane godišnjice umrlih, za koje su fratri imali služiti mise, a pisani su i pisani o tome. v.v.: Štefanić br. 6.²¹

Prilog za 1.11 (stare korice za knjigu aniversaria).

U drugim kutijama (provjeriti):

1. *Knjiga ukapanja mrtvaca u crkvi sv. Marije*, g. 1704. – 1949. (Nalazi se privremeno u Kutiji br. 3, oznaka 3.4).

---

²⁰ ŠTEFANIĆ 1960, 141-142.

²¹ ŠTEFANIĆ 1960, 139.

Velika knjiga form. 37,5 x 27 cm, ukoričena u polukožu. U stvari knjiga je složena tako da su joj na početku dodani stariji dijelovi i vezani s novijom knjigom debelim špagom, a svemu je dana jedinstvena paginacija. Stariji dio zauzima str. 1-60, a noviji od 61. do 86. ispisanih listova, dok je najveći dio dalje prazan i nepaginiran, tek su na kraju s naopake strane dva veća zapisa. Čitav stariji dio je vjerojatno prišiven na novu knjigu g. 1860., kad se ona počela voditi. Tada su iz starog dijela preneseni u novi neki upisi opće prirode (v. niže).

U starom dijelu gotovo je sve pisano glagoljicom, dakle do g. 1859. Dalje se nastavilo talijanski do g. 1864., ali se iste godine vratilo na glagoljicu (koja ima latinički duktus), no zakratko, jedva sedam upisa, jer se još iste godine prešlo na hrvatsku latinicu do kraja, tj. do 1949.

SADRŽAJ. Knjiga, iako nije jedinstvena, sadržava dokumentaciju o groblju i ukopima u crkvi i kraj crkve sv. Marije na Glavotoku u razdoblju od 1704. do 1949. Tu je i komad knjige *aniversarija*, kao i popis *legata*. v.v: Štefanić br. 1.²²

2. *Knjiga misnih intencija fra Vicenca Buića, 1837. – 1858.* (Nisam nigdje pronašao, vidjeti u ostavštini o. Jacinata Buića, Kutija br. 7, oznaka 7.3).

Duguljasta knjiga form. 33 x 12 cm, ff. 80, tvrdo uvezana u karton. Ispisana je vještom rukom osebujnim glagoljskim kursivom.

SADRŽAJ je pisan na etiketi s vanjske strane glagoljicom: *Kazalo od svete misse koliko se primaiju i celebraiju / Dan 1837 Fra Vicenca Buića.* U stvari s prednje strane nalaze se za svaki dan bilješke o intencijama, za koje je pisar Buić služio misu počevši od 1. VIII. 1837. do 19. V. 1858. v.v.: Štefanić br. 5.²³

3. *Mučenikoslovje rimskoje fr. Ćirila Studenčića, g. 1910.* (Nalazi se privremeno u Kutiji br. 3, oznaka 3.1).

Knjiga od str. 228 + 6 form. 34 x 21 cm, meko uvezana. Upravo ovo

---

²² ŠTEFANIĆ 1960, 131-134.

²³ ŠTEFANIĆ 1960, 138.

nije običan rukopis, nego jedan primjerak ciklostilom umnožena rukopisa. U pogledu pisma, knjiga je pisana sva latinicom, a glagoljicom je pisano samo Studenčićevo ime na naslovnoj stranici kao i čitav njegov predgovor na drugom listu. No s obzirom na jezik, tekst i trećoredce, ovaj rukopis ide u glagoljsku pismenost. Jezik je teksta martirologija crkvenoslavenski veoma kroatizirane redakcije s ikavskim refleksima. Glagoljsko slovo »šta« reproducirano je kao *št* (*molešti* i sl.). Predgovor i pojedinosti književnim hrv. jezikom.

SADRŽAJ. Rimski martirologij u prijevodu O. Ćirila Studenčića.
Naslov:

*Mučenikoslovje / Rimskoje / Preneseno ot latinskago v staroslovenski je/zilc, za porabu / Tretiago Čina Sv. O. N. Frančiska / v Istri i Dalmaciji / Fr. Ćiril Studenčić (glag.) / Zadar 3 Avgusta 1910. Str. [3]: Autorov predgovor pisan je najmodernijim glagoljskim kursivom, koji veoma nasljeđuje suvremeni latinski i ćirilski kursiv u jednopoteznom pisanju slova. Budući da su mu slova *v* i *t* veoma nalik, stavlja na *v* dijakritički znak ozdola, a na *t* ozgora (u obliku kvačice otvorene prema gore odnosno prema dolje). v.v.: Štefanić br. 11.²⁴*

KUTIJA br. 2 SLUŽBENI SPISI

- 2.1 Popis fratara, 1848. – 1887.
- 2.2 Službeni spisi, 16., 17. i 18. stoljeće (ima ponešto i glagoljskih rukopisa)
- 2.3 Službeni spisi, 19. stoljeće.
- 2.4 Službeni spisi, 1901. – 1930.
- 2.5 Službeni spisi, 1931. – 1940.
- 2.6 Službeni spisi, 1941. – 1959.

---

²⁴ ŠTEFANIĆ 1960, 144-145.

KUTIJA br. 3

KNJIGE MISNIH NAKANA, OGLASA, SAM. ZBOROVA, GROBIŠTE, UKOPI U CRKVI, SCRIPTA...

- 3.1 Ćiril, Studenčić, Mučenikoslovlje, v.v.: Štefanić br. 11.
- 3.2 Ivančićev Nekrologij
- 3.3 Ivančićev Nekrologij
- 3.4 Ukapanje u crkvi, Grobište, v.v.: Štefanić br. 1. (provjeriti)
- 3.5 Mina knjiga o. Dragutina Brajkovića, 1899. – 1914.
- 3.6 Protokol, 1934. – 1970.
- 3.7 Urudžbeni zapisnik, 1922. – 1933.
- 3.8 Običajnik
- 3.9 Misne nakane, 1920.
- 3.10 Popis primljeni i izrečenih misa, 1929.
- 3.11 Regula TOR
- 3.12 Knjiga oglasa, 1974. – 1981.
- 3.13 Knjiga oglasa, 1970. – 1974.
- 3.14 Knjiga oglasa, 1960.
- 3.15 Knjiga oglasa, 1964.
- 3.16 Knjiga oglasa, 1963. – 1967.
- 3.17 Knjiga oglasa, 1981.
- 3.18 Dva rokovnika, dnevnicu radova, 1976.
- 3.19 Knjiga misnih nakana đaćkog doma Velike župe Modruš u Ogulinu, 1942. – 1944.
- 3.20 Misne nakane, 1935.
- 3.21 Knjiga samostanskih zborova, 1914. – 1952.
- 3.22 Scripta: Casus conscientiae, 1939. – 1940.
- 3.23 Pravilo i Konstitucije o. Jacinta Buića
- 3.24 Scripta: Kozmologija
- 3.25 Uvod u Sv. Pismo o. Dragutina Brajkovića, 1906.
- 3.26 Rukopis pisan gotičkim pismom
- 3.27 A. Segna, Principy la fortificatione..., 1749.
- 3.28 Imenik članova Počasne straže srca Isusova, Glavotok 1941.
- 3.29 Dnevne molitve, Zagreb 1940.
- 3.30 Molitvenik, rukopis

3.31 Propovijedi

3.32 Legati, Mise po pravilu.

KUTIJA br. 4 EKONOMIJA SAMOSTANA

4.1 Posjedovni listovi

4.2 Knjige prihoda, rashoda i dužnici

4.3 Porezi

4.4 O zemljištu, imanju samostana

4.5 Geodetska izmjera, posjedovni listovi

4.6 Agrarna reforma, povrat zemlje (i 4.6a)

4.7 Prodaja drva

4.8-10 Računi

4.11 Ugovor, Prendivoj

4.12 Kupoprodajni ugovori

4.13 Ugovori

4.14 Ugovori

4.15 Inventar samostana, 1930. – 1937.

4.16 Porozina

4.17 Obnova samostana 1974.

4.18 Nacrti za obnovu

4.19 Komunalije u obnovi samostana

4.20 Karta posjeda – imanja samostana

KUTIJA br. 5 EKONOMIJA SAMOSTANA, KNJIGE PRIHODA I RASHODA

5.1 Knjiga prihoda i rashoda, 1800.

5.2 Knjiga prihoda i rashoda, 1875. – 1906.

5.3 Knjiga poljoprivrednih prihoda, 1842. – 1848.

5.4 Knjiga dužnika (dužnici), 1846.

5.5 Dnevnik prihoda i rashoda, 1923. – 1934.

5.6 Imenik dužnika i težaka, 1896.

- 5.7 Knjiga dnevnih računa, 1906.
- 5.8 Knjiga prihoda i rashoda, 1842.
- 5.9 Žunta za kor, 1813.
- 5.10 Imenik dužnika i težaka, 1911.
- 5.11 Prihodi i rashodi, 1934.
- 5.12 Najmovne pogodbe, Razni nerazvrstani spisi iz 1900-ih godina

KUTIJA br. 6

BERČIĆ, PARČIĆ, GLAGOLJSKA BAŠTINA

- 6.1 Izvadci iz glagoljskih Misala, brevijara...
- 6.2 Kanonske tablice tiskane glagoljicom u Rimu 1894.
- 6.3 Parčićeva korespondencija (uz tiskanje Misala i Obrednika)
- 6.4 Zemljopisne karte
- 6.5 Kopije naslova glagoljske baštine i rijetkih knjiga u knjižnici
- 6.6 Fotografije i prazan album
- 6.7 Razno, nerazvrstano
- 6.8 Berčićevi papiri

KUTIJE br. 7

OSTAVŠTINA FRATARA

- 7.1 O. Ignacija Radića
- 7.2 O. Danijela Zeca
- 7.3 O. Jacinta Buića
- 7.4 O. Nikole Milčetića
- 7.5 O. Benka Žgombića
- 7.6 O. Karla Brajkovića
- 7.7 O. Leona Šipeka
- 7.8 O. Ambroza Lučeva

MAPA br. 8
PARČIĆEVE RUKOM CRTANE ZEMLJOPISNE KARTE

- 8.1 Asia Antiqua
- 8.2 Babylonia
- 8.3 Macedonia, Thracia
- 8.4 Gallia Antiqua
- 8.5 Hispania Antiqua
- 8.6 India Antiqua
- 8.7 Gallia
- 8.8 Italia Antiqua
- 8.9 Roma Antiqua
- 8.10 Europa Antiqua
- 8.11 Graecia Antiqua
- 8.12 Athenae
- 8.13 Aegyptus
- 8.14 Africa minor – Numidia et Mauritania
- 8.15 Orbis veteribus notus
- 8.16 Noricum
- 8.17 Panonia, Dacia et Illyricum
- 8.18 Insulae Britanniae Antiquae
- 8.19 Tabulae geographicae orbis veteribus noti

MAPA br. 9
Inventari i Katalozi Knjižnice samostana sv. Marije na Glavotoku:

- 9.1 Inventar - Katalog iz 1855.
- 9.2 Inventar – Katalog iz 1870.
- 9.3 Inventar – Katalog iz 1930.
- 9.4 Inventar – Katalog iz 1948.
- 9.5 Inventar – Katalog iz 1978.

PRILOG I.

GLAGOLJSKI RUKOPISI SAMOSTANA SV. MARIJE NA GLAVOTOKU

koji se više ne nalaze u Glavotoku²⁵

Vjekoslav Štefanić je u knjizi „Glagoljski rukopisi otoka Krka“, Zagreb 1960. u poglavlju „Glavotok – Arhiv samostana franjevacca III reda“, str. 131-147, u „Dodatku“, str. 145-147, br. 12-36, naznačio ove dokumente koji se više ne nalaze u samostanskom Arhivu.

Rukopisi koji se nalaze u Arhivu provincijalata franjevacca trećoredaca na Ksaveru u Zagrebu:

1. GOSPODARSKA BILJEŽNICA (tzv. bravarski zakon), ff. 37, XVI-XVII st.

Nalazi se u Arhivu provincijalata trećoredaca u Zadru, koji je poslije Prvoga svjetskog rata prenesen u Zagreb (Sv. Ksaver), pa se tu i sada nalazi. Isp.: Milčetić, 406 br. 22; R. Strohal, Bravarski zakon i neki pravni poslovi glavotočkog samostana na otoku Krku, Mjesečnik Pravničkog društva, XXXIX, Zagreb 1913, 1041-1046 (gdje je djelomice publiciran i tekst); R. Strohal, Hrvatska glagoljska knjiga, 101. Vidi: Štefanić br. 12.

2. BLAGAJN1ČKA BILJEŽNICA FRA FRANA DEPOPA, g. 1668-1685.

Ovo malena knjižica ima naslovni zapis: *1680. Ovo e librić od moih dugi a u komu jimam svi moi dugi ispisati ki mi e ča dužan i od koga budem ča prieti. Éa Depope do vole božie.* Ali sadržava i podatke o izdacima svake vrsti sve od 1671. Na obrnutoj strani knjižice su slični zapisi o davanju dužni u zajam i u vraćanju novca od g. 1668. poč.: *Na Creski ki mi su dužni koliko.* Nalazi se u Arhivu provincijalata trećoredaca u Zagrebu (Sv. Ksaver). Vidi: Štefanić br. 13.

---

²⁵ ŠTEFANIĆ 1960, 145-147.

3. KNJIGA DOKUMENATA glavotočkog samostana, g. 1681-1705.

Bila u Arhivu provincijalata trećoredaca u Zadru, ali je sada u istom Arhivu u Zagrebu (Sv. Ksaver nisam vidio). Isp. R. Strohal, Glagolski zapisnici koji se tiču franjevačkog samostana sv. Marije na Glavotoku na otoku Krku, Vjesnik Hrvatsko-slavensko-dalmatinskog zemaljskog arhiva, XIV, Zagreb 1912, 117-120. Vidi: Štefanić br. 14.

4. KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA, 1811-1814.

S jedne strane knjige upisivali su se primici, a s druge strane izdaci glavotočkog samostana. S prednje strane poč.: 1711. *Ovo e lišta mene f. An(to)na Bogovića, Prešidenta mostira s(ve)te Marie od Glavotoka*. Na drugoj strani bilježenje izdataka poč.: *Dah za načinit 2 matiké*. Rukopis se sada nalazi u Arhivu provincijalata trećoredaca u Zagrebu. Vidi: Štefanić br. 16.

5. KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA, g. 1823-1826.

S jedne strane knjige pisali su se primici, a s druge izdaci. Na strani primitaka poč.: *1823 na 1 otobra. Prieh livel od Mika Bersca PO. Ivana L 1*. Na strani izdataka nedostaje prvih 6 listova pa zapisi teku od g. 1825. Na Obje strane zapisivanje prestaje g. 1826. Na izvanjoj strani knjige je netočan naslov pisan olovkom: *Prihod 1723 odnosno Datje 1723*. Rukopis se sada nalazi u Arhivu provincijalata trećoredaca u Zagrebu. Vidi: Štefanić br. 17.

6. KONCEPTNA KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA, g. 1826-1830.

I ovdje su pisani s jedne strane primici, a s druge strane izdaci glavotočkog samostana, ali hrvatski latinicom, samo je na omotu glagoljski naslov: *Prietè i Datè*. Nalazi se u Arhivu provincijalata trećoredaca u Zagrebu. Vidi: Štefanić br. 18.

7. BLAGAJNICKA KNJIGA glavotočkog samostana, g. 1833-1838.

Sadržava registar izdataka za g. 1833-1938. i poč.: *U ovi dan 1. miseca Agušta 1833 počimle vladanje mos(ti)ra s(ve)te Marie Glavotoka pod nastoênjem vardiênstva p(oštovano)ga oca fra Vicenca Buića*. Sada se nalazi u Arhivu provincijalata trećoredaca u Zagrebu. Vidi: br. 19.

8. DIO BLAGAJNICKE KNJIGE glavotočkog samostana, g. 1840-1842.

U stvari tu su samo primici. Poč.: *Miseca šet(em)bra 1840. Prieh za 2 kože od škovci* — 30. Sada se nalazi u Arhivu provincijalata trećoredaca u Zagrebu. Vidi: Štefanić br. 20.

9. KNJIGA ZAKLADNIH MISA 1 ZADUŠNICA, ff. 160, g. 1835-1894.

Do g. 1848. pisala se glagoljicom, a kasnije djelomice hrvatski latinicom ili talijanski. Na korici naslov: *Liber legatorum Conventus S. Mariae in Capite*.

Na prednjoj strani knjige (f. I^v—135) nalaze se potvrde o celebriranju zakladnih misa (legata) od 7. VI. 1835. do 22. IV. 1894. Poč.: *Na 7 juna 1835. Fra Daniel Zec, ce(lebra)h za oca i mater po. f. Erol(ima)Brusića*. Od siječnja 1865. upisivanje je prešlo definitivno na hrvatsku latinicu. Na f. 135 fra Stanislav Dujmović kao provincijalov tajnik zaključuje knjigu 22. IV. 1894. Na suprotnoj strani upisuju se misne obaveze izvršene po redovskim naredbama. Na omotu je slabo čitljiva legenda: *Liber aniversariorum Regulae*. Prvi upis na f. 160 poč.: *Na 24 šet(em)bra 1835. Buić k(anta)h za bra(ti)ju po reguli*. I s ove strane knjige glagoljica se miješa s latinicom od 1848., a posljednji glagoljski upis pada u g. 1858. Svršetak upisivanja hrvatskom latinicom g. 1892. Rukopis se nalazi u Arhivu provincijalata trećoredaca u Zagrebu. Vidi: Štefanić br. 21.

10. IVANČICEV ZBORNIK, ff. 181, g. 1395. i XV. stoljeće.

Ovaj rukopis nalazio je u Glavotoku a sada u franjevačkom trećoredskom samostanu u Zagrebu. Vrlo je važan kao zbornik srednjovjekovnih rukopisa. Uz rukopis privezana je i glagoljska inkunabula *Spovid općena*, štampana u Senju g. 1496. Isp.: Milčetić 256-258; Milčetić, Prilozi za literaturu hrvatskih glagoljskih spomenika, Starine 23, Zagreb 1890, 40-79; R. Strohal, Hrv. glag. knjiga, 160-162. Vidi: Štefanić br. 25.“

Rukopisi koji se nalaze u Petrogradu – Sankt Peterburgu (Lenjingradu)

1. LIST BREVIJARA, neodređeno vrijeme.

Nalazi se u Gos. publicnoj biblioteci u Lenjingradu, Berčićevo sobranje fragmenata I, 32. Isp. Milčetić, Berčićeva zbirka glagoljskih rukopisa i štampanih knjiga u Lenjingradu, Radovi Staroslavenskog instituta, II, Zagreb 1955, 113. Vidi: Štefanić br. 23.

2. LIST BREVIJARA (legenda o sv. Klimentu), neodređeno vrijeme.

Nalazi se u Gos. publicnoj biblioteci u Lenjingradu, Berčićevo sobranje fragmenata I, 19. Isp. Milčetić u Radovima II, 111. Vidi: Štefanić br. 24.

3. OBREDNIK, vjerojatno Klimantovićev, ff. 33, g. 1509.

Ivan Berčić našao ga na Krku (vjerojatno u samostanu na Glavotoku), a sada je u Gos. publicnoj biblioteci u Lenjingradu, Berčićevo sobranje br. 2. Isp. Milčetić u Radovima II, 102-103. Vidi: Štefanić br. 26.

4. OBREDNIK fra Šimuna Klimantovića, ff. 72, g. 1514.

Bio je pisan na Glavotoku, a sada se nalazi u GOS. publicnoj biblioteci u Lenjingradu, Berčićevo sobranje br. 1. Isp. Milčetić u Radovima n, 100-102. Vidi: br. 27.

5. ODLOMAK ZBORNIKA (tumačenje zapovijedi Božjih i Lucidar), 1 list, XV. stoljeće. Nalazi se u Gos. publicnoj biblioteci u Lenjingradu, Berčićevo sobranje fragmenata II, 15. Isp. Milčetić u Radovima II, '119. Vidi: Štefanić br. 29.

6. ODLOMAK LEGENDE, dvolist, XV. stoljeće.

Nalazi se u Gos. publicnoj biblioteci u Lenjingradu, Berčićevo sobranje fragmenata II, 16 i 17. Možda od iste ruke kao prednji fragmenat. Isp. Milčetić u Radovima II, 119. Vidi: Štefanić br. 30.

7. EPISTOLIJA O NEDJELJI fra Petra Milutinića, ff. 34, g. 1556.

Berčić na Krku (valjda u samostanu na Glavotoku), a sada se nalazi

u Gos. publichnoj biblioteci u Lenjingradu, Berčićevo sobranje br. 3. Isp. Milčetić u Radovima II, 103-104. Vidi: Štefanić br. 31.

8. DVOLIST LUCIDARA, neodređeno vrijeme. Nalazi se u Gos. publichnoj biblioteci, Berčićevo sobranje fragmenata, II 47 i 48. Isp. Milčetić u Radovima II, 120. Vidi: Štefanić br. 32.

9. LIST PERGAMENE, neodređen i nedatiran, uglata glagoljica. U Gos. publichnoj biblioteci u Lenjingradu, Berčićevo sobranje fragmenata, II 50. Isp. Milčetić a Radovima II, 120. Vidi: Štefanić br. 33.

10. ODLOMAK IZ TRAKTATA O 7 SMRTNIH GRIJEHA, dvolist pergamene, vrijeme neodređeno. U Gos. publichnoj biblioteci u Lenjingradu, Berčićevo sobranje fragmenata, II 52 i 53. Isp. Milčetić u Radovima II, 120. Vidi: Štefanić br. 34.

11. DVOLIST PERGAMENE, neodređenog vremena i sadržine. U Berčićevu sobranju fragmenata, II 83 i 84. Isp. Milčetić u Radovima II, 122. Vidi: Štefanić br. 35.

Rukopisi koji se nalaze u Arhivu HAZU (JAZU)

1. ZBORNIK FRA ANTONA DEPOPA, prijepisi iz djela Matija Divkovića, ff. 183, g. 1625-1630. Kukuljević je rukopis dobio u Glavotoku, sada je u Arhivu JAZU, sign. I a 45. Isp. Milčetić, 478-483; S. Đorđević, Glas Srp. kr. akademije, LIII, Beograd 1898, 88-109. Vidi: Štefanić br. 36.

2. LIST BREVIJARA, XIV, stoljeće.

Nalazi se u Arhivu JAZU, sign. Fragm. glag. 42. Isp. Milčetić, 127 br. 42. Vidi: Štefanić br. 22.

Rukopis koji se nalazi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu

1. ZBIRKA INDULGENCIJA fra Šimuna Klimantovića (Klemenovića), ff. 61, g. 1511.

Pisana u Zaglavu na Dugom otoku, zatim bila u Glavotoku, a možda i u Portu. Sada u Sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, sign. R 3368 (prije SM 32 F 20). Isp. Milčetić, 383-386. Vidi: Štefanić br. 28.

Nepoznato mjesto dokumenta

1. ŠUMARIJ HARVATSKI od svih pisam mostira svete Marie od Glavotoka, ff. 16, g. 1702. Ovaj sumarij dokumenata izradio je fra Gabriel Bolmarčić. Sadašnje njegovo nalazište nije mi poznato. Isp. Milčetić, 404. Vidi: Štefanić br. 15.

Deset rukopisa nalazi su u Arhivu provincije franjevac trećoredaca u Zagrebu na Ksaveru, u Petrogradu (Lenjingrad) 11, u HAZU (JAZU) 2, u NSK 1 i jednom rukopisu nema traga.

PRILOG II.

Tiskane knjige iz glavotočke Knjižnice u Arhivu u Zagrebu

Glavotočki samostan kao vlasnik posjeduje dvije inkunabule koje su pohranjene u Provincijalnom arhivu u Zagrebu (Sv. Ksaver), kao još i druge dvije tiskane knjige:

1. Glagoljski misal iz 1483., spomenut već u popisu knjiga iz 1855.
2. Spovid općena (Senj, 1496),
3. Naučnik plebanušev (Senj 1507)
4. Korizmenjak (Kvarežimal) „fra Rubert“ (Senj 1508).

IZVORI I LITERATURA

Izvori:

Samostan svete Marije na Glavotoku, otok Krk: Knjižnica i arhiv:
Inventari i Katalozi Knjižnice samostana svete Marije

- *Inventar – Katalog iz 1855.*
- *Inventar – Katalog iz 1870.*
- *Inventar – Katalog iz 1930.*
- *Inventar – Katalog iz 1948.*
- *Inventar – Katalog iz 1978.*

Literatura:

GREGOV, Nikola, Naše samostanske knjižnice, u: GREGOV, Nikola, *Školovanje u Provinciji franjevac trećoredaca*, Zagreb: Provincijalat franjevac trećoredaca (Novo i staro, knj. 1), 1990.(a), 118-120.

GREGOV, Nikola, Knjižnica samostana sv. Marije na Glavotoku, u: GREGOV, Nikola, *Školovanje u Provinciji franjevac trećoredaca*, Zagreb: Provincijalat franjevac trećoredaca (Novo i staro, knj. 1), 1990.(b), 121-127.

ŠTEFANIĆ, Vjekoslav, *Glagoljski rukopisi otoka Krka*, Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti (Djela JAZU, knj. 51.), 1960.

TADIĆ, Katica, *Rad u knjižnici. Priručnik za knjižničare*, Rijeka, 1993. – elektroničko izdanje <http://haw.nsk.hr>

ŽIVKOVIĆ, Joso, Naše samostanske knjižnice (Razmišljanja i prijedlog elaborata za uređenje), *Vjesnik franjevac trećoredaca* 37 (2000) 1-2: 51-60; 37 (2000) 3: 92-98.

ŽIVKOVIĆ, Joso, Knjižnica samostanskih trećoredaca – Krk (Knjižnica samostana svetoga Franje u Krku), *Vjesnik franjevac trećoredaca* 46 (2009) 1-2: 72-86.

Fr. Joso ŽIVKOVIĆ

The library in the Monastery of St. Mary at Glavotok, island of Krk

(With appendix: Inventory of the Archive of the Monastery of St. Mary
at Glavotok)

Summary

Every monastery of the Province has its own larger or smaller, more or less valuable library, and all of these libraries emerged from the monastery's practical need: as an aid to preachers, for contemplation, for spiritual reading material, etc. The activities of the friars inside and outside the monastery essentially marked the way in which materials were gathered, the basic description of its inventory and contents. The bequests of deceased friars became the monastery's property, so that the books that they owned remained in the monastic library, while the monastery also procured a certain amount of literature, mainly spiritual and theological. The Monastery of St. Mary at Glavotok was at one point in history an educational institution, and to perform these activities it had to procure the necessary literature for teachers and educators and for the students and pupils. Most of the books are religious or theological (the Bible and biblical theology, dogmatic, moral and pastoral theology, spirituality, ecclesiastical history, ecclesiastical law, art, music, etc.). However, materials covering the humanities and social science, linguistics, literature, history (especially Croatian) and general and technical encyclopaedias, lexicons, manuals and so forth are also not lacking. The library of the Glavotok monastery has been reorganized on several occasions, and always in a different fashion. The monastery has been renovated and expanded three times over the past roughly one hundred years, so the library had to be moved, and during these moves the books easily became disorganized. The monastery's archive has four book inventory catalogues with two signatures. The first inventory

catalogue, or *Catalogo*, as it is called, dates to 1855, and it was compiled by Fr. Jacinto (Carevko) Buić. The second inventory catalogue is from 1872, and the “youngest” book recorded in it was published in 1872. The third book inventory was compiled during the tenure of Fr. Lovro Hržić as guardian (1931-1935). The books were registered by Fr. Hržić (a smaller portion) and Fr. Ljudevit Gregov, then the seminarian (most of them). The fourth book inventory was conducted in 1948, and the catalogue was compiled by Fr. Ignacije Radić. The final book inventory catalogue in two volumes was compiled by Fr. Nikola Gregov in 1978-1979 with a third designation on the books. Even though the library had been organized before, Fr. Nikola nonetheless had to begin from the beginning, since he applied the universal decimal classification (UDC) to its organisation. In the 1990s, the library – for who knows which time – was again moved to new premises (the books in the room next to the “Frankapan tower” and the periodicals on the same floor in the room adjacent to the church) due to the construction of a new wing of the monastery and the renovation of a part of its older section. At that time the Interim Book Inventory Catalogue from 1977 was compiled in which newly-arrived books were registered. And finally, the last move of the books occurred in 2014 due to the remodelling of the premises for old book materials which were in the meantime cleaned by “dry conservation” and made ready for their new space. According to the last book inventory catalogue from 1978-1979, the library had catalogued 3,913 titles with 5,020 volumes and 334 titles with 466 volumes in the interim inventory. The library therefore has 4,247 titles with 5,486 volumes. If the periodicals are also counted, then the library has 4,388 titles with 6,410 volumes. The book collection mostly grew to the present through the purchase of new books and periodicals. The library does not have any incunables, but the monastery as an owner nonetheless has two incunables that are stored in the Provincial Archives in Zagreb: *Misal po zakonu rimskoga dvora* [Roman Missal] (1483) and *Spovid općena* [General Confession] (Senj, 1496); and two old and rare books: *Naručnik plebanušev* [Handbook for Curates] (Senj 1507) and *Korizmenjak* [Lenten Sermons] (Senj, 1508), which are also held in the Provincial Archives. I particularly note three groups of books held in the library: 1) books from

the 16th century (14 titles); 2) Glagolitic books (a number of copies of both the missals of Levaković, Paštrić, Karaman and Parčić and the breviaries of Levaković, Paštrić and Gocić); 3) “older” Croatian books, i.e., individual books in the Latin language published by Croatian authors (85 titles, the oldest being *Nauch charstianski* [Christian Doctrine] by Aleksandar Komulović, Rome 1582). Most books from the old materials inventory were printed in Venice, and until the fall of Venice in 1797 not one book was printed in so-called Venetian Dalmatia and Istria, because Venice did not allow any printing presses in these territories. Besides Venice – or, as it was called by our ancestors, Mletci, Bneci, etc. – books were also printed in Jakin (Ancona), Loreto, Rome, Bologna, Trnava (Slovakia), Zagreb, Budapest, Vienna, Graz, Udine, Dubrovnik and Rijeka, while after Venice’s fall, in Zadar and Split as well. Most of the books are written in Old Church Slavonic and Croatian, followed by books in Latin, Italian, German, French and a smaller number in English and other languages. The primary script is Latin, although Gothic and Glagolitic are present. The monastery’s library had its ups and downs together with the friars, with their spirituality and activities.

Key words: Library and Archives of the Monastery of St. Mary at Glavotok (island of Krk), Inventories and Catalogues, Incunables: *Prvotisak* and *Spovid općena*, Glagolitic heritage: missals and breviaries, Glagolitic written documents, Rev. Nikola Gregov, Provincial librarian.